

Nr 157.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående pension för skrivbiträdet Jenny Carolina Håkanson; given Stockholms slott den 24 mars 1916.

Under åberopande av bifogade utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att skrivbiträdet Jenny Carolina Håkanson må från och med månaden näst efter den, då hennes anställning såsom skrivbiträde i justitiedepartementet upphör, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,100 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas.

Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Berndt Hasselrot.

*• Utdrag av protokollet över justitiedepartementens ärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
24 mars 1916.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
 VON SYDOW,
 friherre BECK-FRIIS,
 STENBERG,
 LINNÉR,
 MÖRCKE,
 VENNERSTEN,
 WESTMAN,
 BROSTRÖM.

Departementschefen statsrådet Hasselrot anförde:

»I en till Kungl. Maj:t ställd skrift har skrivbiträdet i justitiedepartementet Jenny Carolina Håkanson, under förmälan att hon den 21 februari 1881 antagits till skrivbiträde i departementet samt alltsedan dess tjänstgjort därstädes i berörda egenskap mot åtnjutande av årlig avlöning, samt att hon önskade bliva från skrivbiträdesbefattningen entledigad, anhållit att Kungl. Maj:t täcktes vidtaga åtgärder för beredande av pension åt henne under hennes återstående livstid.

Vid sin skrift har sökanden fogat dels prästbevis, utvisande att hon är född den 20 februari 1855, dels ock av registratorn i justitiedepartementet utfärdat intyg, varav inhämtas, att sökanden, på sätt av henne uppgivits, alltsedan den 21 februari 1881 varit anställd såsom

skrivbiträde i justitiedepartementet, ävensom i denna egenskap från och med år 1909 i årliga löneförmåner uppburit 1,600 kronor.

Till följd av remiss har statskontoret den 7 mars 1916 avgivit *Statskontoret.* utlåtande i ärendet. Statskontoret har därvid anfört följande:

Då handlingarne utvisade, att sökanden uppnått en levnadsålder av 61 år och under en tid av 35 år tjänstgjort i nämnda egenskap, ansåge statskontoret skäl föreligga att söka bereda henne pension av statsmedel att åtnjutas efter snart förestående avgång från befattningen. Skrivbiträden, som i likhet med sökanden saknade rätt till pension, hade dock i flera fall genom riksdagens beslut erhållit pensioner; och hade beloppet i allmänhet bestämts till 1,000 kronor. I detta fall syntes dock kunna ifrågasättas ett något högre belopp. Å ordinarie stat med avlöning i lägre graden uppfört kvinnligt biträde, som efter intjänade ålders-tillägg åtnjöte avlöning å 1,600 kronor eller samma belopp, som sökanden nu uppbur i årsarvode, erhöle vid avgång efter uppnådda 60 levnads- och 30 tjänstår en pension av 1,100 kronor. Den omständigheten, att den definitiva löneregleringen för personalen vid statsdepartementen blivit fördröjd, hade föranlett att sökandens befattning ännu icke vore uppförd å ordinarie stat med därav följande pensionsförmån å 1,100 kronor. Såsom statskontoret framhållit vid flera tillfällen, då fråga varit om beredande av viss tilläggs pension åt tjänst innehavare i statsdepartement, ansåge statskontoret för sin del billigt att befattningshavare, som, efter det att deras vederlikar i andra verk sedan många år åtnjutit reglerade förmåner, nödgades avgå, innan definitiv reglering för det verk, de tillhörde, kommit till stånd, i pensionsavseende likställdes med motsvarande befattningshavare i reglerat verk. På grund härav och under åberopande av vad vederbörande departementschef anfört till statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för den 14 januari 1916 vid anmälan om frågan om provisorisk lönereglering för departementen, hemställde statskontoret, det täcktes Kungl. Maj:t i nådig proposition föreslå riksdagen medgiva, att sökanden finge från och med månaden näst efter den, under vilken hon undfinge entledigande från sin befattning, under sin återstående livstid uppbara en årlig pension från allmänna indragningsstaten till belopp av 1,100 kronor.

Enligt gällande pensionslag är kvinnlig tjänst innehavare i allmänhet berättigad att komma i åtnjutande av hel pension vid uppnådda 60 levnadsår och 30 tjänstår. Sökanden uppfyller båda dessa fordringar *Departements-
chefen.*

i det hon uppnått en ålder av 61 år samt varit i statens tjänst i mer än 35 år.

Sökanden har under sin långa tjänstgöringstid i departementet städse ådagalagt stort ordningssinne, samvetsgrannhet och skicklighet ävensom på ett särdeles plikttroget sätt och till synnerlig belåtenhet utfört henne lämnade uppdrag.

Emellertid saknar sökanden, på sätt statskontoret påpekat, laglig rätt till pension. Att sådan beredes henne torde dock vara i överensstämmelse ej blott med billighet utan även med av Kungl. Maj:t och riksdagen hittills tillämpad praxis.

Vad beträffar pensionens belopp håller jag i likhet med statskontoret före, att den bör sättas till 1,100 kronor. Till motivering för min ståndpunkt därutinnan vill jag till en början påminna om det av statskontoret i dess utlåtande berörda yttrande, som jag hade i statsrådet den 14 januari 1916 vid anmälan av frågan om provisorisk löne-reglering för justitiedepartementet. Efter att hava omnämnt, att det sedan länge på dagordningen stående spörsmålet om en definitiv löne- och pensionsreglering för statsdepartementens befattningshavare icke torde kunna föreläggas 1916 års riksdag utan måste än ytterligare uppskjutas, fortsatte jag:

»Vad beträffar de enskilda tjänstemännens intresse av frågans lösning må framhållas, att för nuvarande ordinarie befattningshavare detta uppskov dock ej torde bliva av allt för stor betydelse i löne- eller pensionsavseende. Det lär nämligen få anses sannolikt, att de flesta av dem genom en definitiv löne-reglering ej skulle komma att tillerkännas åtminstone avsevärt högre löneförmåner än de, av vilka de nu äro i åtnjutande enligt den för dem gällande provisoriska löne-regleringen. Skulle vidare någon av samma befattningshavare komma att, innan den slutliga löne-regleringen kommer till stånd, avgå från sin tjänst, lär, på sätt jag framhöll redan i statsrådet den 14 januari 1915, Kungl. Maj:t icke komma att underlåta att hos riksdagen göra den framställning om förbättrad pension, som billigheten kan anses fordra; och med billighet torde vara mest överensstämmande att åt dylik befattningshavare tillerkännes den pension, som kan beräknas hava bort komma honom till del, därest den slutliga löne- och pensionsregleringen trätt i tillämpning redan med innevarande års ingång, d. v. s. vid den tidpunkt, från vilken den skulle hava kommit att gälla, därest löne-regleringsfrågan, såsom från början varit ämnat, fått sin lösning redan vid 1915 års riksdag.»

Vad jag sålunda yttrat om departementens nuvarande ordinarie befattningshavare äger sin fulla giltighet jämväl beträffande sådana befattningshavare i departementen, som ej äro ordinarie, men vilka haft grundad förhoppning att efter genomförandet av den väntade regleringen bliva uppförda på ordinarie stat och såsom sådana erhålla rätt till pension. Till denna kategori hör sökanden. Hade löne-regleringsfrågan,

såsom från början varit ämnat, fått sin lösning redan vid 1915 års riksdag och den nya staten trätt i tillämpning med ingången av år 1916, hade sökanden efter all sannolikhet nu innehaft ordinarie skrivbiträdestjänst i departementet med en sammanlagd avlöning av 1,600 kronor samt varit berättigad att när som helst avgå med en pension av 1,100 kronor. Det synes mig därför ej vara annat än i enlighet med billighet att beloppet av den pension, som tillerkännes henne, sättes till 1,100 kronor.

På grund av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att skrivbiträdet Jenny Carolina Håkanson må från och med månaden näst efter den, då hennes anställning såsom skrivbiträde i justitiedepartementet upphör, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,100 kronor.»

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skulle till riksdagen avlåtas.

Ur protokollet:

N. Beite.